

RADEK GALAŠ

Otilie

JAK TO BYLO DOOPRAVDY
S JEJÍ VRAŽDOU?

Vranská

nastole

Otilie Vranská

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihynastole.cz
www.albatrosmedia.cz

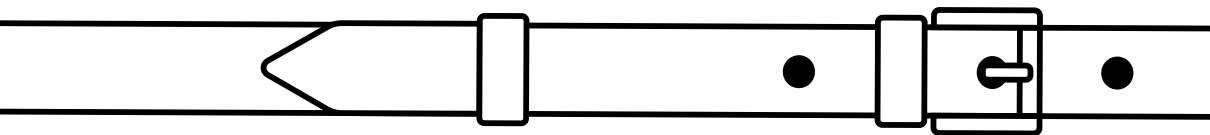

Radek Galaš
Otilie Vranská – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

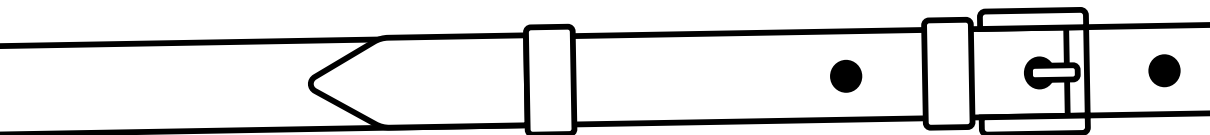
RADEK GALAŠ

Otilie

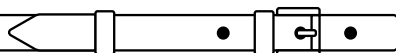
JAK TO BYLO DOOPRAVDY
S JEJÍ VRAŽDOU

Vranská

nastole

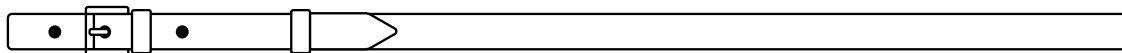
Obsah

Předmluva	7
Věnování	8
Poděkování	9
Úvodem aneb proč zrovna Otilie	10
Senzační nález	12
Kdo je zavražděná?	17
Pražská pitva	22
Mrtvá jménem Otilie	25
Mancina	28
Kudy k vrahovi	40
Kufry jako zásadní stopa?	43
Prostěradla	51
Noviny	55
Otilie na stříbrném plátně	58
Fantom ulice	61
Svědkové z vlaku	75
Blondýn a ti druzí	77
Pomoc v zahraničí	88
Poslední hodiny Otilie Vranské	92
Tajemný rotmistr	97
Případ Zrzavé Žandy aneb řádění sériového vraha?	99
Případ Anny Matyášky Fibiové	103
Čas pracuje pro vraha	107
Co na to pražský Maigret Karel Kalivoda	112
Slovo má Miloslav Nečásek	119
Osmdesát let poté	131
Stopy a hledání potomků	133
O čem svědčí pitevní protokol	140
Nová verze – update 2023	144
Předpoklady pro vraždu	146
Jak si dojet pro smrt	149
Táborská č. 141	151

Jak a proč se zbavit těla	153
Vlakem na vlak?	158
Motivy	161
Antonie Koklesová	165
Štábní rotmistr Josef Pěkný	169
Alibi na vodě	173
Kde leží Otilie	180
Co je psáno, to je dáno?	184
Otázky a odpovědi	191
Starý mord a moderní věda – slovo má Daniel Vaněk	192
Slovo má operativa – Josef Lottes	195
Jak to bylo tenkrát – slovo má Miloš Vaněček	198
Závěrem aneb stačilo to?	201
Mí kolegové a já	204
Prameny	206
Obrazová příloha	209

Předmluva

Když jsem v roce 2012 nastoupil do policejního muzea, narazil jsem na spis Otilie Vranské. Začal jsem si ho prohlížet a policejní a badatelská zvědavost mi už nedovolila se od toho fascinujícího případu odtrhnout. Brzy jsem narazil na první rozpory a napadlo mě, že by stálo za to s tím něco udělat. A jak jsem šel hlouběji, nesrovnalostí přibývalo a já se rozhodl se do toho pustit pořádně a zkusit po tolika letech najít vraha Otilie Vranské.

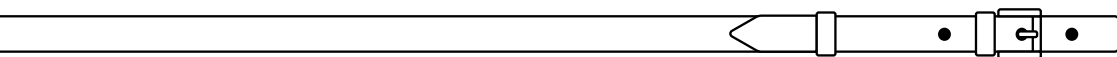
Celý spis má jeden a půl metru na šířku a za ta dlouhá desetiletí už dnes ani není kompletní. I tak to byla mravenčí práce a pročítat například na 600 dopisů, které byly často špatně čitelné a kolikrát je psal i duševně chorý člověk, bylo hodně náročné. Ale šel jsem krůček po krůčku, protože člověk si pořád říká „co kdyby náhodou“... Pověstnému štěstí je třeba jít naproti.

Práce na případu mi zabraly přibližně jedenáct let a k čemu jsem společně se svými kolegy došel, si můžete přečíst na následujících stránkách.

Přeji vám napínavé počtení!

Radek Galaš

Věnování

Věnováno všem nebohým obětem, jejichž vrah dosud nedostal jméno.

Poděkování

Poděkování patří všem, bez nichž by nejen tato kniha nevznikla. To největší pak zaslouženě patří:

plk. v. v. Josefu Lottesovi, mjr. v. v. Miloši Vaněčkovi, mjr. v. v. RNDr. Danu Vaňkovi, Ph.D., a společnosti Forezní DNA servis, s. r. o., PhDr. Marcele Machutové, bez kterých bychom k dnešním závěrům nedošli. Jaromíru Tlustému, Marii Urbanovičové, Janu Žáčkovi, Lence Skalické, Jaroslavu V. Marešovi, Romanu Cílkovi, Ivici Křištofové, Davidu Slabému, Ondřeji Klepsovi, Františku Drozenovi, Jiřímu Vorlovi, Rudolfu Píšovi, Vlastě Měšťánkové, Ivo Pejčochovi, Pavlu Fojtíkovi, Peteru Nevolnému za jejich nezištnou a neocenitelnou pomoc a informace.

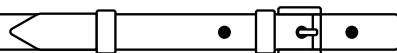
Kateřině Janebové z nakladatelství Albatros Media za její důvěru.

Olince, Katce a Zuzce Galašovým za jejich neuvěřitelnou trpělivost a podporu, bez níž bych skončil maximálně u článku do časopisu.

Redakční poznámka

Materiály zmiňované v knize pocházejí z doby uplynulých devadesáti i více let, proto jsme místy přistoupili kvůli rozkolísanosti pravopisu k drobným úpravám v přepisu podle současných pravopisných pravidel, a to při zachování zásadních stylistických prvků dobového jazyka. Stejně tak jména některých zúčastněných se mohou vyskytovat s nepatrnými rozdíly, zejména v rámci citovaných policejních zápisů či úryvků z dobového tisku.

Úvodem aneb proč zrovna Otilie

Ze všeho nejdříve bych rád vysvětlil, proč Otilie. Případ vraždy Vranské zná nejspíše každý milovník záhad, detektivních zápletek či literatury faktu. Každý dnes ví, že byla zavražděna, rozčtvrcena a ve dvou kufrech odeslána do Košic a Bratislavy. A každý také ví, že tato dívka polosvěta, takové pražské nočňátko, se jmenovala Otýlie. Otýlie? Já spíš myslím, že Otilie. Zda měkké, či tvrdé, se může zdát vlastně jedno, ale ono to pro literaturu faktu, kam snad tato kniha patří, tak úplně jedno není. Když se čtenář podívá na dobový tisk, pak rychle zjistí, že ani v roce 1933 a následujících v tom novináři neměli jasno. A tak se objevuje pojmenování Otýlie, Otylie či Otilie. Aby toho nebylo dost, v protokolech, výsleších a úředních dokumentech se objevuje totéž, a ještě navíc Otillie. To už je řádný zmatek, který pak završí přihlašovací lístky z policejního přihlašovacího úřadu a samo město Brezno nad Hronom, kde se objevuje Otilie. A protože přihlašovací lístek a dokumenty z rodného města naší zavražděné jsou z našeho pohledu těmi nejrelevantnějšími dokumenty, rozhodl jsem se používat právě slovenskou transkripci jména. Proto tedy Otilie.

A proč zrovna Otilie? Její případ je skutečně legendárním. Desítky let neobjasněná vražda, opředená tajemstvími, záhadami, konspiračními teoriemi i různými pověstmi, si o to přímo říká. Kdo by neměl rád záhady, koneckonců, většina policejní práce začíná záhadou – kdo je pachatel, kdo je poškozený, jak se skutek stal. Je lhostejno, zda se jedná o hrdelní zločin, či obyčejnou krádež, na počátku zpravidla stojí záhada a posláním policistů je ji objasnit a ukázat světu, kdo je oním záhadným pachatelem. A případ Otilie Vranské vlastně nebyl a není jiný.

Když jsem v roce 2012 nastoupil do Muzea Policie České republiky jako vedoucí správy sbírek, dostal jsem na starost fond písemností a tisků, kde mezi jinými byla i pěkná řádka šanonů nadepsaných slovem VRANSKÁ. A tak jsem si jej začal zvědavě procházet. Ze zvědavosti se stala „posedlost“, protože těch záhad, které jsem našel, bylo najednou víc a víc. Zkrátka a dobře takovýto případ je badatelskou a samozřejmě i profesní výzvou. Tak proto zrovna Otilie.

S obrovskou podporou tehdejší ředitelky muzea PhDr. Marcely Machutové jsem se mohl pustit doslova do pitvání spisu a případu a pak i do sestavení týmu lidí, kteří byli a jsou ve svých oborech skutečnými pojmy. Plk. v. v. Mgr. Josef Lottes, operativce, který se nejspíše nenarodil, ale jak říkají staří policisté – vyšel v rozkaze. Strávil desítky let při objasňování pražských vražd a nakonec působil v týmu Tempus, který

se zabýval tzv. pomníčky. Jeho životní, profesní a lidská zkušenost jsou nedocenitelné. Znáám jej dlouhá léta a musím říct, že to je člověk s velkým Č.

Druhým členem týmu se stal mjr. v. v. Bc. Miloš Vaněček, jeden z těch, kteří zakládali Národní protidrogovou centrálu, historik, publicista a člověk s obrovskou služební zkušeností. S Milošem se známe téměř čtvrt století a musím říct, že jeho znalosti a vědomosti z oblasti fungování prvorepublikové policie a zejména detektivů nemají prakticky konkurenci. On sám je autorem nebo spoluautorem knih s tématem první republiky a především vládního policejního rady Vaňáska. Jeho vzácnou vlastností je, že dokáže na základě argumentů vrátit nadšeného badatele zpět na zem. Když si má vybrat mezi pravdou a společensky přijatelnou odpovědí, zvolí si to první.

Třetím členem týmu se stal – jak jinak – bývalý policista mjr. v. v. RNDr. Daniel Vaněk, Ph.D. Vědec, který v počátku devadesátých let stál u budování laboratoře DNA v rámci Kriminálního ústavu Praha. Precizní, zodpovědný forenzní genetik, muž mnoha nadání, počínaje vědou a konče hudbou, působil mimo jiné na Balkáně při odhalování válečných zločinů války v Jugoslávii, kde zkoumal masové hroby obětí, spolupracoval s mezinárodním tribunálem v Haagu. On vnesl do týmu právě onoho vědeckého ducha. Dan, přestože s námi občas hovořil jazykem kme-ne, jemuž jsme nerozuměli, měl a má s námi neuvěřitelnou trpělivost. Jeho vzácnou vlastností je, že dokáže vysvětlit, že i negativní výsledek má svá pozitiva a smysl, a umí to říct na rovinu a přitom citlivě.

S tímto týmem jsme se tedy pustili do práce. Postupovali jsme krok za krokem s jediným cílem – pokusit se dát jméno vrahovi nebo vrahům Ottilie Vranské. Každý přinesl svůj náhled, svoje poznatky, každý odvedl nepostradatelný kus práce, která vyvrcholila rovných devadesát let po Ottiliině tragické smrti.

Nebylo to tak, že bychom si na konci sedli, vše shrnuli a prostě si řekli – takhle to bylo a máme hotovo. Naopak, snažili jsme se ve svých vlastních závěrech hledat skulinky, nedostatky, chyby. Snažili jsme se dívat se na ně kriticky a s pochybami. Ještě dnes jsme s Milošem vše probírali a znovu hodnotili. Zkrátka nemáme příznání ani přímé důkazy, ale máme oběť a podezřelé a s nimi i ucelený řetěz nepřímých důkazů, který nás stále zavádí na totéž místo k týmž aktérům. A o tom, jak jsme k nim dospěli, je tato kniha. Není snahou jednoznačně a za každou cenu přesvědčit čtenáře o vlastní pravdě, ale vysvětlit mu, proč a jak jsme dospěli k tomu, že jsme z 80 % přesvědčeni o tom, že víme, kdo zavraždil Ottilii Vranskou.

Senzační nález

Dne 2. září 1933 se v denících začala objevovat zpočátku nenápadná zpráva o nálezů těla zavražděné ženy. Nikdo v tomto okamžiku netušil, že se z informace z posledních stránek velmi rychle stane skutečná senzace, která bude hýbat společností celých devadesát let.

V sobotu 2. září 1933 dorazil v 9.16 na nádraží v Košicích rychlík č. R 21, který po odpojení dvou posledních vagónů pokračoval do stanice Jasiňa na Podkarpatské Rusi. V 9.30 vstoupil do vagónu č. 28640 Andrej Gergel', železniční zaměstnanec, jehož úkolem bylo mimo jiné prohledávání vagónů a odevzdávání zapomenutých zavazadel do kanceláře ztrát a nálezů. Spolu s ním vešel i jistý Drbal a průvodčí odpojených vagónů Jozef Svoboda. Muži počkali, až vystoupí poslední cestující, a začali postupně vozy procházet. Když vešli do II. třídy, zjistili, že na polici zůstal opuštěný cestovní kufr. Gergel' nechal kufr na místě, kdyby se pro něj některý z cestujících vrátil, a pokračoval v prohledávání s tím, že polici při návratu zkontroluje. Vrátil se přibližně za deset minut, zavazadlo stále leželo na stejném místě. Rozhodl se tedy, že jej odnese do nádražní kanceláře a předá do ztrát a nálezů. Když se ho však pokusil sejmout, zjistil, že je těžký a sám jej patrně z police nesundá. Později bylo zjištěno, že vážil celých 39,5 kg. Právě proto požádal posunovače Juháse a zaměstnance nádraží Križana, aby mu s tímto těžkým břemenem pomohli. Kufr nakonec skončil v dopravní kanceláři jako nález. Zde se podle své pozdější výpovědi rozhodl zjistit, co je uvnitř. Kufr byl zamčený a přepásaný řemínky. Gergel' ve své výpovědi uvedl: „Řemeny jsem nějak odepnul, nadzvedl jsem jeden roh kufru a tak jsem tam strčil ruku, abych se přesvědčil, co se v kufru nachází. V tom jsem ale cítil něco měkkého jako maso a šel jsem hledat úředníka Mráze, který má na starosti nálezy.“ Než Mráze našel, uplynula více než hodina. Když jej zastihl, sdělil mu, že našel kufr, ve kterém je nějaké maso. Mráz poslal Gergel'a na policejní oddělení za obvodním inspektorem Císařem. Hned se spolu odebrali do dopravní kanceláře, kde již čekal Mráz, a „v jeho přítomnosti byl kufr p. Mrázem otevřený, při té příležitosti jsme viděli lidskou ruku...“. Obvodní inspektor o nálezů okamžitě vyrozuměl košické policejní ředitelství, kde hlášení převzal policejní rada Jozef Pačay.

V tomto bodě je nutno se pozastavit, neboť postup nálezů kufrů se zdá být poněkud nelogický, respektive jejich výpovědi se navzájem liší. Gergel' a spol. vyrozuměli policii, aniž by – podle svého tvrzení – věděli, co se v kufru nachází. Je

daleko pravděpodobnější, že Gergel se svými kolegy a úředníkem Mrázem zavazadlo otevřeli a s hrůzou zjistili, že se v něm nachází torzo ženského těla. To bylo důvodem vyrozumění obvodního inspektora Císaře a především policejního rady Pačaye. Ostatně tuto domněnku potvrdil sám Pačay, který byl vyslechnut 23. října 1933 a který uvedl: „Dne 2. IX. 1933 bylo z nádražní stanice telefonicky hlášeno, že s rychlíkem z Prahy došel jeden kufr, ke kterému se nikdo nehlásil... Kufr byl velmi těžký a nevědělo se, zda v něm není zboží lehce zkazitelné anebo není v něm pašované zboží, protože byl kufr na stanici otevřen. Do toho sáhl s rukou jeden zřízenec, a když ucítil v něm lidskou ruku, vykřikl, že v něm je mrtvola...“

Policejní rada Pačay na místě zjistil, že se v kufru skutečně nachází torzo ženského těla, proto okamžitě požádal o vyslání policejní a zároveň i soudní komise. Zcela unikátně se dochoval záznam o složení obou komisí. Policii na místě nálezu zastupoval policejní rada Pačay, policejní aktuárský elév Alexander Pollák, policejní oficiál Tomášek a policejní lékař MUDr. Slanina. Soudní komisi tvořil státní zástupce JUDr. Kaberle, vyšetřující soudce JUDr. Vonášek, dr. Stimpl a dr. Ákoš. Současně byli přivoláni i službu konající detektivové, obvodní inspektoři II. třídy Štefan Linhardt a Ondrej Mikula a pomocný zřízenec neuniformované stráže bezpečnosti Jozef Šimčík. Jako policejní fotograf byl přítomen Vojtěch Krofta, který pořídil fotodokumentaci jak na nádraží, tak i na pitevně, a konečně obvodní inspektor a vedoucí zjišťovacího úřadu košické policie Gustav Baran.

Za účasti komisí byl kufr nyní již úředně otevřen a bylo provedeno zběžné ohledání nálezu. V koženém kufru se nacházelo torzo ženského těla bez dolních končetin a hlavy, které bylo zabaleno do bílého prostěradla, převázáno motouzem a překryto papírovou lepenkou. Po odhrnutí lepenky a odhalení prostěradla se objevilo ženské tělo. Již na první pohled byly jasně patrné bodné rány v oblasti levého prsu. Pravá ruka s otevřenou dlaní byla položena na podbřišku, levá ruka spočívala podél levého boku. Policejní fotograf celý nález dokumentoval v každém kroku: „V každém momentu byl proveden fotografický snímek, aby z toho byl viditelný postup.“ Celá tato fotografická dokumentace se ve spisovém materiálu dochovala. Má však z dnešního pohledu jednu zásadní chybu. Fotografie byly pořízeny pouze z jediného úhlu a nebyl tak zachycen pohled na nález z jiné strany. Stejně tak nebyly pořízeny detailní fotografie. Problém nespočíval v profesionalitě fotografa, ale ve skutečnosti, že kancelář, ve které bylo ohledání prováděno, se neustále plnila zvědavými železničáři, „kteří museli být vždy a vždy vyháněni...“. Komise jednoduše neměla na místě klid na práci. Proto vyšetřující soudce JUDr. Vonášek rozhodl o převozu těla do pitevny Státní nemocnice v Košicích, kam putovalo v kufru tak, jak bylo nalezeno.

Prevoz zajišťoval přímo obvodní inspektor Gustav Baran, který později uvedl: „Odebral jsem se na místo činu, dle pokynů otevřel pinzetou kufr, rozbalil mrtvolu, opět uzavřel kufr a přesunul se i s mrtvolou na pitevnu, kde jsem mrtvolu daktyloskopoval.“

Ohledání pak ještě pokračovalo za účasti soudní komise a vše dokumentoval policejní fotograf. I část této dokumentace se dochovala, opět však není bez vad. Nebyly pořízeny detailní fotografie předmětů, které byly v kufru nalezeny, zároveň chyběla precizní fotodokumentace zajištěných stop. Při pitvě byly zajištěny jednak otisky prstů zavražděné a jednak i důležitý důkaz – vlasy, které zavražděná svírala v pravé ruce.

Policejní rada Pačay se však již ohledání a pitvy neúčastnil. Byl službu konajícím oficiálem Šindelářem telefonicky odvolán zpět na policejní ředitelství. Důvodem byla zpráva z Bratislavy: „Na náš telefonogram (*zapsaná telefonická zpráva – pozn. redakce*) o nález mrtvolky bylo službu konajícím orgánem nejasně sděleno, že i do Bratislavy byl poslán jeden kufr, v kterém byly nohy a hlava též neznámé ženské...“ Pačay se okamžitě telefonicky spojil s Bratislavou, aby zjistil, že i zdejší policie se zabývá podobným hrůzným nálezem jako ta košická.

Dne 2. září 1933 v 8.50 dorazil na konečnou stanici v Bratislavě osobní vlak č. 302. O několik minut později byl při prohledávání vagónů ve voze III. třídy č. Cc 3-2067 nalezen opuštěný kufr. Nález učinil prohledávač vagónů Josef Vorsa, který v kupé objevil opuštěný vulkánový kufr, převázaný bílým motouzem a koženým řemenem. Vagón byl třetím od konce vlakové soupravy a měl pouze III. třídu, která byla tvořena třemi kupé, dvěma menšími a jedním větším. Byl uložen na polici ve větším oddílu. Stejně jako v Košicích byl nález odnesen do dopravní kanceláře, kde jej nádražní personál chtěl zkontrolovat a předat do ztrát a nálezů.

K bratislavskému nález se dochovalo pouze minimální množství písemné dokumentace, přesto však lze zčásti rekonstruovat průběh otevření kufru. Poté co ho Vorsa donesl zřízenci, jej otevřeli. Nikdo z přítomných jistě nečekal, že v kufru spatří odřezanou ženskou hlavu a dvě dolní končetiny. Na místo byla ihned povolána soudní a policejní komise, která se skládala ze státního zástupce JUDr. Maye, JUDr. Bartovského, MUDr. Hřebáčka, policejního lékaře MUDr. Trnovského, policejních inspektorů Venhody, Slezáka, Filsingera, Škrábala a Pataye. Ti zjistili, že „v kufru byly dvě ženské nohy, v kyčelním kloubu odříznuté, kosti neporušené, ženská hlava odříznutá od krku...“. Hlava byla zabalená „v Lidových novinách ze dne 1. září 1933 a v kuse bílého plátna... nohy byly zabaleny do dalších kusů plátna...“.

Při lékařském ohledání hlavy bylo zjištěno, že „patří mrtvole úplně čerstvé, že zavražděná byla asi 25–28letá, hlava sama je pokryta tmavohnědými, až černými

vlasý, rozcuchanými, zorničky jsou světlehnědé, chrup zachovalý a pokožka hlavy je pokryta světlehnědými pihami. Hlava je odřezána od krku silným řezem...“

Ještě v dopravní kanceláři proběhlo fotografování nálezu. Žádné dochované snímky však nedokumentují bezprostřední stav po otevření kufru, a tak není zcela zřejmé, jak byla hlava v kufru uložena. Naopak byla hlava se zavřenými očima vyjmuta, položena na kamna v dopravní kanceláři a vyfotografována zepředu. To, že byla hlava zabalena do výtisku *Lidových novin* a kusu plátna o rozměrech 95 × 75 cm, se dozvídáme pouze z večerního vydání *Policejní korespondence* ze dne 2. září 1933 a dále pak z přípisu, který pražské policejní ředitelství 3. září 1933 zaslalo Státnímu zastupitelství v Praze. Stejně tak na fotografiích není vidět, jak byly zabaleny nohy. To se dozvídáme opět pouze z *Policejní korespondence*: „Nohy byly zabaleny do dalších dvou kusů podobného plátna, snad ubrusového, z nichž jeden kus má velikost 110 × 43 cm, druhý velikost 72 × 86 cm a třetí 86 × 53 cm.“ Právě na jednom z kusů plátna, ve kterém byly nohy zabaleny, bylo červenou nití vyšito písmeno K.

Profilová fotografie, pokud byla pořízena, se nedochovala, ale vzhledem k tomu, že se neobjevila ani v žádném dobovém tisku, je pravděpodobné, že vůbec nevznikla. Jako podložka pro hlavu byl použit kus plátna z kufru a noviny. Další fotografie byla pořízena až po vyskládání nálezu z kufru. Fotografie je koncipována tak, aby dokumentovala vše, co kufr obsahoval, nohy jsou vráceny zpět, hlava je na ně položena a další nálezy z kufru jsou položeny před něj. Teprve pak je provedeno další ohledání hlavy lékařem, který konstatoval: „Na levé straně lebky je příčná sečná rána asi 12 cm dlouhá, po celé délce této rány je lebeční kost rozlomená. Nižle této je rovnoběžně druhá rána, která kříží za levé ucho a prolamuje taktéž lebeční kost. Na levé polovině dolní čelisti temně fialová skvrna, velikosti 5 Kč...“ V tento okamžik lékař neodhalil fakt, že na hlavě jsou nikoli dvě, ale celkem tři sečné rány, kdy v jednom případě dopadl úder – sek na stejné místo, což na první pohled skutečně budilo dojem samostatné rány. Samotná hlava byla zabalena v *Lidových novinách* č. 437 s datem 1. září 1933.

Při ohledání obou dolních končetin bylo konstatováno, že „nohy vykazují dobře vyvinutou tukovou tkáň, jsou dobře živené a formované... na levém koleně je příčný hluboký řez bez stopy krve...“. Je poměrně zvláštní, že v oběžníku policejního ředitelství v Bratislavě č. 1031/1933 polic. exp. č. III, ve kterém je uvedeno cosi, co by se dalo přirovnat k ohledání místa nálezu, respektive nálezu, je nohám věnována zcela nepatrná pozornost. Dokonce je popsán pouze jeden řez v oblasti kolene levé nohy, ačkoli stejný byl proveden i na pravém koleně. „Podle lékařského nálezu se jedná o části těla 25–28leté ženy, která byla zavražděna těžkým ostrým nástrojem

(sekerou).“ Naproti tomu v záznamu adresovaném Státnímu zastupitelství v Praze, který byl dne 3. září 1933 pod č. j. 317542 odeslán pražským policejním ředitelstvím, už je informací více. Především je v materiálu uvedeno: „Chodidla byla malá, na boty asi číslo 38. Od trupu končetiny jsou odříznuty hladce a v kyčlích vykloubeny.“

O obou nálezech bylo okamžitě učiněno telefonické oznámení do Prahy: „Zavedeno bylo ihned pátrání v Praze a vyšetřováno, zda oba kufry byly do osobních vozů na zavazadlovou polici dány již v Praze při odjezdu zmíněných vlaků.“

Kdo je zavražděná?

Pokud má být objasněn prakticky jakýkoli trestný čin, musí odjakživa policie odpovědět na sedm základních kriminalistických otázek – kdy, kde, kdo, co, jak, čím a proč. V případě nálezů neznámé mrtvoly je pro detektivy klíčovou otázkou, kdo je oběť. Stejně klíčovou byla tato otázka i pro tehdejší detektivy. Proto se veškerá pozornost z počátku vyšetřování upřela právě k hledání totožnosti oběti.

Pražské policejní ředitelství oslovilo cestou sdělovacích prostředků širokou veřejnost a zároveň uspořádalo „výstavu“ všech předmětů nalezených v kufrech. Ty byly z Košic i Bratislavy dopraveny již 3. září 1933 do Prahy. Následujícího dne byly vystaveny pod schodištěm ve vstupu na bezpečnostní oddělení, které se nacházelo na nejznámější policejní adrese v Československu, v Bartolomějské ulici č. 4. Zde byly pro veřejnost vystaveny oba kufry, košické prostěradlo, pánské spodky, růžové dámské kombiné, které bylo nalezeno v bratislavském kufru, některé kusy plátna z Bratislavy, nalezené tiskoviny a především fotografie hlavy pořízená v Bratislavě. Podle rozhodnutí měly být předměty vystaveny každý den, vždy od 8 do 16 hodin, se zdůvodněním: „Děje se tak za tím účelem, aby za účinné spolupráce obecního mohlo být zjištěno, odkud předměty pocházejí, aby tak pachatel této ohavné vraždy byl vypátrán...“ Zájem veřejnosti do zajista překonal představivost detektivů. Od rána se na výstavu začaly hrnout davy a jen za první den ji navštívily více než tři tisíce zvědavců.

Pro další pokračování vyšetřování bylo nezbytné dostat do Prahy i fyzické ostatky oběti. Již 4. září 1933 přijal v 17 hodin jeden z vyšetřovatelů IV. bezpečnostního oddělení (známého jako tzv. čtyřka), policejní komisař dr. Jan Hora, telefonickou zprávu z Bratislavy: „Dr. Vladimír Bartovský, přidělený jako vyšetřující soudce odd. XVII. Krajského soudu v Bratislavě, sdělil telefonicky, že kancelářský zřízenec tohoto soudu Karel Křížák vyslán byl rychlíkem odjíždějícím z Bratislavy o 1/2 3. hod. odpo. do Prahy s hlavou a nohama mrtvoly, kteréžto části těla byly nalezeny v kufru v Bratislavě. Části tyto převáženy jsou v plechové, hermeticky uzavřené krabici. Dr. Bartovský žádá, aby zřízenec Křížák byl na nádraží očekáván strážníkem a detektivem a aby převoz věcí do ústavu soudního lékařství byl zařízen...“

Vlak s ostatky přijel do Prahy 5. září 1933 včas a zřízenec Křížák předal krabici detektivům, kteří ji dopravili do ústavu soudního lékařství, kam dorazily i ostatky z Košic.

V Praze mezitím případ získal číslo jednací Tk 8817/33, které mu přidělil Krajský soud trestní v Praze, a jeho vyšetřujícím soudcem se stal JUDr. Václav Vlk. Ten již 4. září 1933 žádal policejní ředitelství v Praze o „brzké sdělení ohledně výsledků šetření vraždy na neznámé ženě, jejíž tělo, část v Košicích, část v Bratislavě, bylo nalezeno. Vražda pravděpodobně měla být provedena v Praze.“ Informace, které policie dosud měla, byly předány spolu s informací, že se v Praze nachází již všechny části těla neznámé oběti. Na základě toho nařídil JUDr. Vlk provedení soudní pitvy.

Totožnost zavražděné zůstávala stále záhadou. Již od 4. září 1933 informovaly snad všechny deníky v republice o okolnostech vraždy. Mnohé z nich – především bulvární, jako například pražský *Expres*, *A-Zet* a další – přicházely s neuvěřitelnými kombinacemi. Avšak i řada seriózních deníků, jako například *Národní politika*, *Národní listy* a další, vyvíjely skutečnou snahu pomoci policii s identifikací zavražděné a dopadením vraha. Sama policie 6. září 1933 zveřejnila v *Ústředním policejním věstníku* č. 6 pátranku s titulkem „Kdo ji zná?“. Vedle popisu zveřejnil věstník rovněž podobenku mrtvé. Opět šlo o nearanžovanou fotografii, pořízenou při nálezů v Bratislavě, stejnou, která byla poskytnuta novinářům.

Výsledek smrtě novinových článků a samozřejmě i probíhající výstavky na pražské čtyřce se brzy dostavil. Na policejní úřady a četnické stanice začaly proudit dopisy a poznatky, ve kterých pisatelé, ať podepsaní, či anonymní, poznávali své blízké, které postrádali. Někteří tak činili proto, že v podobence zavražděné skutečně poznali někoho blízkého či někoho, na kom jim záleželo, mnozí to však dělali doslova se škodolibým úmyslem či pokusem na sebe přitáhnout pozornost.

Problém spočíval v tom, že veškerá tato udání, oznámení a dopisy musely být bezpečnostními orgány prověřeny. Dne 5. září 1933 se tak například obvodní inspektor Havelka musel zabývat oznámením pekařského dělníka Jiřího Albrechta ze Zličína, který se dostavil na policejní komisařství se sdělením, „že se dozvěděl, že zavražděná jest prý podobná jakémusi děvčeti, které bylo na bytě u domovnice na Santošce v čísle 4 nebo 8 a které se pohřešuje od čtvrtka 3. VIII. 33. Děvče bylo prý pihovaté, asi 25leté, jmenovalo se od K, mělo známost s nějakým 45letým železničářem. Domovnice nechce prý její zmizení ohlásiti, poněvadž ji neměla přihlášení u sebe k pobytu. Podrobnější zprávu mohla by podati hokynářka na Santošce čís. 6...“ Obvodní inspektor Havelka ještě téhož dne vyrazil provést nezbytná šetření. Především zjistil, že Albrecht pohřešovanou nezná a vše ví pouze z nahodilého hovoru s hokynářkou. Je tedy zřejmé, že se jednalo o drby mezi místními „dámmi“, které se patrně neměly přilíši v lásce. Přesto pokračoval Havelka v šetření, aby zjistil, že se Albrechtovo oznámení týká Milady Košařové, bytem Košíře 509, ulice

Píseckého. Na této adrese Havelka zjistil, že je Košařová doma, v naprostém pořádku a (jak zapsal na lístek s oznámením) „jest zdráva“.

Dne 6. září 1933 v 11.30 přijal na bezpečnostním oddělení detektiv mající službu telefonické oznámení vrchního strážmistra Janečka, velitele četnické stanice Letovice u Boskovic. Ten uvedl, že „dostavil se k nim na stanici jistý František Kalous z Letovic, že dle fotografie v A-Zetu by mohla přicházeti v úvahu co zavražděná žena nalezená v kufru Marie Kadlecová, která byla zaměstnána před časem v sanatoriu v Pleši u Prahy“. Po pečlivém prověření se i tato informace ukázala jako lichá.

Ve večerním vydání *Policejní korespondence* z 5. září 1933 se objevila zpráva o tom, že policii je již známa identita zavražděné: „Pokud týká se totožnosti zavražděné, lze míti za to, že z mnoha vyšetřovaných stop je nejpravděpodobnější svědecká výpověď, dle které se jedná o Marii Kozlovou, 21letou služebnou, nar. ve Slatiňanech, okr. Chrudim, přísl. do Rosic, okr. Chrudim, která posledně zdržovala se ve východních Čechách.“ Informaci včetně popisu Marie Kozlové poskytla policii její matka. I přesto byla policie ve svém sdělení opatrná, neboť sice paní Kozlová poznala podle fotografií svoji dceru, nicméně z vystavených věcí nepoznala vůbec nic.

Proto detektivové provedli nezbytná šetření včetně toho, že naložili nešťastnou matku do vlaku a odjeli s ní do místa, kde byla Marie Kozlová trvale hlášena. Na nádraží je měl čekat místní policejní inspektor. Mezitím bylo o součinnost požádáno i místní četnictvo, a ještě než detektivové s matkou dorazili na místo, telefonoval inspektor Brzek z městského policejního úřadu v Hradci Králové: „Detektivové dosud nedojeli. Bylo zjištěno, že se Kozlová v Hradci Králové skutečně zdržovala.“ Hradecká policie zároveň zjistila, že Kozlová prodělala zánět slepého střeva a byla v červenci 1933 hospitalizována v hradecké nemocnici. Současně konstatovali, že bude nutno provést šetření, zda někomu nepůjčila svoje osobní doklady, a doporučili provést šetření u jakési Randové v obci Kukleny č. 506. To bylo ve 20.15. Nicméně zdejší četnictvo několik okamžiků poté provedlo v Kuklenech šetření a našlo zde Kozlovou živou a zdravou.

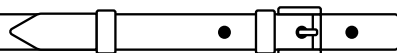
Stejně tomu bylo v případě hlášení praporčíka četnictva Polanky z četnické stanice v Modřanech (dnes Praha), který 5. září 1933 v 7.15 telefonoval na IV. bezpečnostní oddělení, že „jistá rolnice z Modřan poznává v zavražděné Marii Žákovou, nar. 22. 3. 1910“. Žáková všímavé rolnici před třemi týdny sdělila, že má známost s jistým Kčkem nebo Kškou a že se bude vdávat. Rolnice však patrně neobdržela další podrobnější informace či pozvání na svatbu, a proto pojala podezření, že se Žákové mohlo něco stát. O tom ji utvrdila zveřejněná fotografie. Podle ručně psané poznámky, kterou na přípisu učinil osobně revírní inspektor Kinkor: „Žáková bydlí

ve Vršovcích, Horymírova 71, u matky a byla 3/9 t. r. doma a bude se vdávati. Zjistil obv. insp. Staněk.“

V podobném duchu by bylo možno pokračovat i dále. V samotném spise je několik desítek podobných hlášení nejen z Prahy, ale v podstatě z celé republiky. V řadě případů bylo okamžitým šetřením zjištěno, že jsou obavy mnohých zbytečné a jimi pohřešované ženy, dámy a dívky jsou v pořádku a naživu. Některá oznámení putovala policii i jinými než oficiálními cestami, jako například to, které přímo vládnímu radovi Vaňáskovi telefonoval jistý Bohumil Novák, sekretář Obchodní a živnostenské komory v Praze. Ten využil svého postavení a patrně i známostí. Radovi Vaňáskovi sdělil, že zaměstnával jako pomocníci v domácnosti Marii Bořkovou, narozenou 30. července 1910 v Dašicích u Pardubic. Ta si počátkem srpna vzala dovolenou s tím, že odjede ke svému otci, který byl brašnářem a bydlel v Dašicích. Po dovolené se měla 16. srpna 1933 vrátit do zaměstnání, ale nevrátila se. Místo toho panu sekretáři zaslala dopis, ve kterém mu sdělila, že se již nevrátí, „ježto má k tomu okolnosti různého druhu“. Ty v dopise blíže nerozepisovala nebo se o nich pan sekretář radovi Vaňáskovi jednoduše nezmiňoval. Bořková ale sdělila, že se do Prahy vrátí pro své osobní věci. Pan sekretář Novák radovi Vaňáskovi dále sdělil, že Bořková měla známost s jakýmsi Václavem Kotíkem, vyučeným řezníkem, nyní délesloužícím četařem u letectva v Berehově na Podkarpatské Rusi. Právě jemu měla Bořková půjčit nemalou částku, a to 9 000 Kč na zařízení obchodu. Kotík tedy odešel od armády a skutečně pořídil obchod. Ten však pro značné dluhy neměl dlouhého trvání, zkrachoval a Kotík se vrátil k armádě. Novák zároveň uvedl, že mezi Bořkovou a Kotíkem docházelo k hádkám a častým výstupům, „při kterých ji často ztýral a zbil... v poslední době zasílal Kotík Bořkové dopisy, ve kterých ji hrubě napadal, takže mezi nimi došlo skorem k roztržce...“. V době, kdy byla Bořková na dovolené, dorazil jí od Kotíka další dopis, který pan sekretář údajně omylem otevřel. Když svůj omyl zjistil, dopis opět zalepil a zaslal jej Bořkové k jejímu otci do Dašic. Samozřejmě si ale stihl přečíst, že Kotík Bořkovou vyzýval, aby 27. srpna 1933 přijela do Prahy, kam dorazí i on, a navrhoval jí schůzku. Novák od té doby o Bořkové neslyšel a pro své věci se nevrátila. Celou věc dostal na starosti policejní agent Antonín Kos, který sepsal hlášení, ve kterém v závěru uvedl: „... a jelikož popis Bořkové se shoduje s popisem neznámé zavražděné, domnívá se Novák, že by se mohlo jednat o Bořkovou. Také z těchto důvodů, že Kotík jest hrubé a násilnické povahy, usuzuje Novák, že by Kotík byl schopen takového činu...“ Ještě 5. září 1933 v 16.15 kontaktoval obecního tajemníka v Dašicích a již v 16.45 zapsal dr. Hora na přípis poznámku: „... bydlí v Dašicích u rodičů... je živa...“

Některá hlášení o podezření nakonec došetřena ani nebyla, jako tomu bylo například v případě hlášení četnické stanice v Benešově, kde oznamovatelka Anna Dvořáková uvedla, že „by se mohlo jednat o její bývalou spolupracovnici Anežku Pláškovou“. Dvořáková sice Pláškovou více než dva roky neviděla a nebyla s ní v kontaktu, nicméně se svými obavami se svěřila strážmistru Štáhlichovi, který o tom sepsal podrobné hlášení a postoupil jej úřední cestou dne 5. září 1933 do Prahy. Jak pátrání po Pláškové dopadlo, zda byla vypátrána živá a zdravá, se již nedozvíme, neboť na zadní straně hlášení učinil JUDr. Borkovec ručně psanou poznámku: „Totožnost zjištěna – O. Vranská – spisovno ulož... dr. Borkovec.“

Pražská pitva

Ještě předtím, než zavražděná dostala jméno, byla na řadě soudní pitva, která měla nejenom pomoci oběť ztotožnit, ale zároveň i určit příčinu smrti a přinést další důležité informace vedoucí k dopadení vraha.

Po převozu ostatků do Prahy byly uloženy v Ústavu soudního lékařství v Preslově, dnes Studničkově ulici v Praze. Zde se také z pokynu Krajského soudu trestního a nařízení vyšetřujícího soudce JUDr. Vlka měla uskutečnit soudní pitva.

Pitvu dne 6. září 1933 ve 14 hodin zahájil prof. MUDr. František Hájek za přítomnosti JUDr. Vlka a patrně i některých detektivů, i když v tomto směru se prameny liší a přítomnost policistů u soudní pitvy nebyla v té době běžnou.

Jako první bylo provedeno „poskládání“ ostatků a ověření, že patří jedné osobě. Na podlahu pitevny bylo položeno torzo těla, hlava a obě dolní končetiny. Byly složeny, jako by tvořily celistvé tělo. Celý tento postup dokumentoval policejní fotograf. Byť se jednalo o formalitu, byla nezbytná, aby prof. Hájek mohl konstatovat, že torzo, hlava a končetiny patří jedné osobě. Pak následovala samotná pitva, která však podle všeho nebyla první. Podle fotografické a písemné dokumentace byla první pitva provedena již v Košicích, ale záznam o ní se nedochoval a podrobnější tamní dokumentace rovněž chybí. O průběhu pražské pitvy byl sepsán pitevní protokol. Jeho výpis byl pak prof. Hájkem předán policii. Nejenom tento záznam, ale i jeho části a výpisy se v budoucnu staly základním kamenem pro pátrání po pachateli vraždy, ale i pro řadu teorií, z nichž mnohé přetrvaly desítky let.

Prof. Hájek začal popisem oběti: „Zavražděná byla žena asi 25letá, vysoká 162 cm, silné postavy, dobře živená. Pleť obličej je jest neopálená, posetá však po celé své ploše, od brady až do vlasů hustě pihami, jejichž vzájemná vzdálenost činí pouze 2–4 mm. V ušních lalůčcích jsou zarostlé jizevky svědčící o tom, že uši byly sice píchány, ale dirky jsou zarostlé, takže jest zřejmo, že ona žena už dlouho naušnic nenosila.“ Po vnějším pohledovém ohledání pak prof. Hájek pokračoval ohledáním hlavy: „Zuby jsou na první pohled bezvadné, při bližším ohledání bylo zjištěno, že v levé horní čelisti chybí třenovec, v levé dolní čelisti chybí první stolička. Místa po těchto zubech jsou však zcela zacelena, což svědčí o tom, že zuby byly vytaženy již před dlouhou dobou. V levé horní čelisti druhá stolička jest značně vykotlána, jinak jest chrup zdrav, nenese stop po zákrocích zubolékařských. Zubů moudrosti není... Zavražděná musela mít na levé straně krku zřejmé vole, neboť při sekci byla

zjištěna štítná žláza zbytnělá vlevo do velikosti slepičího vejce... Vlasy dlouhé až 25 cm byly česány pravděpodobně z leva na pravo, takže pěšinka byla patrně na levé straně lebky. Na levé straně lebky ve vlasaté části zejí dvě otevřené rány pronikající skrze lebeční kost. Při bližším ohledání se ukazuje, že hořejší rána, která proniká do mozku do hloubky 5 cm, jest dvojitá a vznikla dvojným mocným úderem téhož nástroje v totéž místo. Dolní rána poranila mozek pouze nepatrně. Z povahy ran dá se soudit, že byly provedeny těžším, hodně ostrým nástrojem nevelké tloušťky, jako jsou na příklad sekáčky na maso apod. Byly zasazeny patrně oběti ležící už na zemi, přičemž pachatel stál pravděpodobně před jejím obličejem. Podle nepřilíš rozsáhlých výronů krevních u těchto ran se soudí, že byly zasazeny oběti sice ještě živé, ale už umírající. Hlava jest od trupu oddělena dvěma mocnými řezy ostrého řezného nástroje. Podle nálezu na plicích jest zřejmo, že tyto řezy byly provedeny ještě za živa, neboť v plicích nalezeny stopy vdechnuté krve. Na levém prsu v prostoru od prsní bradavky do středu hrudníku jest 7 bodných ran, jež ukazují na bodný nástroj (nůž) o šířce čepele 1 cm. Pouze dvě z těchto ran pronikly až do plic. Jsou to zranění zřejmě posmrtná. Masité části nohou jsou odříznuty od trupu hladkými řezy v třísech, po jejichž provedení byly kyčelní kosti vykloubeny. Řezy tyto byly provedeny na těle už mrtvém. Kolenní klouby jsou prořaty zepředu hlubokými hladkými řezy, vedenými přesně do středu kloubu, které umožnily, že nohy daly se v kolenou bez námahy úplně ohnouti. Oboje tyto řezy jsou rovněž posmrtné. Jejich bezvadné provedení svědčí ne-li o anatomických, tedy jistě o podobných odborných znalostech a odborné zručnosti pachatelově. V žaludku mrtvoly shledány slupky ovoce, jež musilo býti požito krátce (asi hodinu) před smrtí. Rodidla jeví stopy po prodělané chorobě, mohlo jíti o infekci snad kapavčitou nebo o potrat v prvním čase těhotenství apod. Hymen jest na několika místech potrhán. Nelze souditi, zda snad těsně před smrtí byla vykonána soulož. Krvácení oběti při činu musilo býti velmi značné...“

Tato zpráva pak vedla policejní orgány k závěru, že „motivem zločinu jest sadismus, že pachatel měl odborné znalosti anatomické, že k provedení činu měl vhodné místo a dostatek času, jehož bylo nutno k odklizení stop“. Právě tímto směrem upřela policie svoje úsilí při pátrání a záznam uložený ve spisovém materiálu, respektive jeho prepisy v různém rozsahu se objevovaly ve všech žádostech československých policejních orgánů o spolupráci v zahraničí, ale i doma.

Ze spisového materiálu však vyplývá i jistý rozpor mezi nálezy učiněnými v Praze a v Košicích. V říjnu 1933 bylo košické policejní ředitelství požádáno o výslech všech, kteří se účastnili ohledání nálezu, a zároveň i lékařů, kteří prováděli pitvu nebo se jí účastnili. Důvodem bylo zjištění, že na těle zavražděné se podle fotografické dokumentace pořízené v Košicích měla na pravé straně nad ranami vzniklými

odříznutím dolních končetin nacházet jakási značka ve tvaru písmene M. V Praze při pitvě však podobná značka nebyla zaregistrována.

Dodatečně tak byl vyslechnut veškerý personál účastníci se pitvy a policisté, kteří se podíleli na ohledání nalezeného kufru či u něho byli. Nic nového však zjištěno nebylo, o čemž svědčí například výpověď primáře a prosektora MUDr. Václava Stimpla, který se účastnil nejen ohledání kufru, ale především celé košické pitvy a který uvedl: „Co se týče útvaru v podobě M, byl jsem již předešlý týden na policii (bezp. oddělení) ústně dotazovaný a jako tehdy i nyní uvádím toto: Na uvedeném místě, tedy nad ohanbím, tj. na podbříšku, jsem neviděl žádného písmene v podobě M ani 4 tečky v levé tříselné oblasti, jako jsou vidět na předložené fotografii. Protože se jednalo o neobyčejný zločin, všichni jsme bedlivě mrtvolu prohlíželi a nikdo ze zúčastněných popsané znaky neviděl. Domnívám se proto, že tyto znaky byly objeveny pouze fotografickou cestou a že preexistovaly na mrtvole, tedy že nikdo ze zúčastněných nemohl je udělat...“ MUDr. Stimpl se správně domníval, že pokud by byly v Praze pořízeny fotografie, musely by na nich být stejné znaky, a to rozhodně nebyly. Připouští však, že tyto znaky mohly vzniknout manipulací a později jednoduše zmizet. Postoj MUDr. Stimpla pak plně podporují další, včetně MUDr. Ákoše, praktického a soudního lékaře, který byl nejenom u ohledání kufru na nádraží, ale také na pitevně. Ten navíc MUDr. Stimpla doplnil: „Po celém těle, zejména na krku, na rukách, byly stopy krevní a možná že byly na uvedeném místě nějaké mazaniny, které ale nebyly významné. To samé platí taktéž o krevních stopách nacházejících se na těle nad levou nohou...“ Ve stejném duchu vypovídal i policejní lékař MUDr. Vladimír Slanina. Ani nikdo z přítomných detektivů si ničeho nevšiml. Zdá se tedy, že se skutečně jednalo o krevní stopy, které neměly žádný zvláštní význam, a s největší pravděpodobností šlo o znečištění vzniklé při manipulaci s torzem buď v průběhu ohledání v dopravní kanceláři, nebo na pitevně. To může svědčit o určité nedbalosti při těchto úkonech a o možné kontaminaci nálezu.

Stejně jako v Košicích byly i v Praze zavražděné okamžitě sejmuty otisky prstů a odeslány do Poznávacího oddělení při pražském policejním ředitelství, které spolu s Ústředním četnickým pátracím oddělením v Praze vedlo rozsáhlou databázi daktyloskopických stop nejenom z míst činů, ale především osob, které byly v minulosti trestány. Tato evidence byla v Praze systematicky vedena již od počátku 20. století a obsahovala statisíce daktyloskopických karet.